

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂSCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

Probleme sociale.

Religia, biserica și Marxismul

Lupta contra așezămintelor vechi este purtată îndeosebi, de către cei, cari se simțesc înapoi și nemulțumiți. E cert că asprimea neîndurătoare cu care lovește critica marxistă în tot ceea ce într'un stat și într'o societate constituie autoritate și așezământ legal, — îi recrutează mereu noi masse dornice de noiațiuni. Dar, e tot așa de cert, că există și masse conservative, cari printr'o metodă de atacare sunt lovite de acești novatori, fără frică și fără cruțare. De aceea marxismul dibuește mereu între reținerea principială și lovirea tactică. Cel puțin acolo, unde trebuie să lupte încă cu mijloace democratice și unde cucerirea puterii de stat e încă departe de a putea fi realizată. Unde el deține, însă, puterea și poate să dicteze, cum e în Rusia, acolo aruncă la o parte toate piedicile și se demască a fi un pismuitor crunt și un distrugător nemilos a tot ce este tradiție. În deosebi este caracteristică atitudinea marxismului față de problemele religioase. Carol Marx scria: Religia este opiul poporului. Lenin trecu cu un pas mai departe și văzu în religie „cea mai mlizerabilă” născocire a spiritului reacționar, ce trebuie să fie distrusă. Româno-marxismul incipient, care față de tradiționalismul țărânului român, nu-și poate îngădui o astfel de sinceritate a doctrinei marxiste, să retrage într'o neutralitate prevăzătoare și declară religia de „un lucru privat”. Și astfel din punct de vedere al politicii de partid, problema se prezintă bine deghizată. Dar fiindcă religia în concepția doctrinei marxiste este numai o «învălitură ideologică», adică un simplu mijloc spiritual, de care se servește burghezimea, pentru a-și „întări dominațiunea sa de clasă,” și, deoarece, atunci nu se poate perzista în stânga fără a nu încerca să i se opună partido-politicește, — de aceea a luat naștere diferențierea între principiu și tactică. Principial religia este recunoscută ca un ce privat și este lăsată neatinsă, tactic, însă, marxistii se aruncă cu toată

furia asupra „societăților religioase și bisericești”, fiindcă acestea „se folosesc de puterea lor asupra credincioșilor și se opun luptei de eliberare a clasei muncitorești, pentru a apăra burghezia”.

Așa stă în program de partid, Că „dominațiunea de clasă” a burgheziei este o frază deșartă demagogică, am mai demonstrat-o și altădată. Burghezie și proletariat, sunt simple concepții și însemnări de diferențiere emanate din sfera vitală a lui Carol Marx, și cari, în condițiile sociale și politice, complet schimbate, ale timpului nostru, au pierdut cu totul noțiunea lor de existență. Pentru a menține vechea teorie a luptei de clase, trebuie să folosim atunci și vechea terminologie, și există mereu un public, care pentru astfel de cuvinte sunătoare social-științifice, este susceptibil. De oarece obișnuința de a te îndestula numai cu vorbele sunătoare, este mult mai lăfită, decât tendința de *adâncire* în a descoperi înțelesul cuvintelor; tot astfel și diferențierea marxistă găsește între religie (care este considerată un lucru privat inofensiv) și biserică (care trebuie zdrobită ca fiind o putere dușmană poporului) aprobarea capetelor desechilibrate într'o confuză dogmă de partid, Ca și când ar fi existat vreodată în lumea aceasta o religie fără biserică! Simple speculațiuni filozofice despre ființele singuratiche, — supranaturale și actuale, pot fi „chestiuni private”; singura religie pozitivă, însă, care unește cea mai mare mulțime a omenirii într'o credință și într'un rit, este un ce comun și biserica. A ataca biserica, fără ca religiei să i-se atingă un fir de păr, este o născocire șireată a politicii marxiste cu care poate impune credincioșilor de partid, însă nu va ajunge nici odată la scopul urmărit cu credincioșii bisericei. Chiar și acele elemente tinere ale spiritualității evanghelice, catolice și ortodoxe, cari sunt aderenți ai socialismului, au tras o linie vizibilă de diferențiere între socialismul creștin și socialismul ateu. Ei presimțesc, cu tot dreptul, că neutralitatea marxismului față de religie (ca așa zisă „chestiune privată”) este numai o mascare și că de fapt marxismul este lipsit de *credință* până la absurd. Și nici nu sunt absente din partid, vocile,

cari în acest punct, dau dreptate lui Lenin. Diferența între acești partizani zgomotoși, este doar aceea, că unii zic: învățați masele să cugete ateistic, pentru a fi câștigate, apoi, marxismului, — pe când ceilalți zic noi trebuie numai să-i organizăm după metoda marxistă și ateismul vine dela sine. Diferența este fără importanță.

Principiul rămâne pentru totdeauna: lupta de nimicire a tot ce este tradiție și autoritate.

Noi oamenii inteligenței burgheze, cari nu considerăm la nici un caz tot ce ni-se dă la mână de sfânt și tot ce duce spre putere de necontrolabil, vedem social-democrația stagnând mereu într'o situație dificilă. Noi la nici un caz nu suntem conservativi — în înțelesul de partid al cuvântului — ci, simplamente: nu voim să ne pierdem terenul de sub picioare! În Anglia, unde poți fi socialist fără ca să fi înhămat în dogma luptei de clase, unde de exemplu e un lucru de toate zilele, deschiderea unei ședințe socialiste cu o rugăciune, este pentru intelectuali cu mult mai ușor a găsi modalitatea unei apropieri comode față de partidele muncitorești. La noi e cu totul altcum, și tocmai fiindcă este altcum, de aceea e așa de greu a crede, că intelectualii burghezi, cari la noi luptă sub flamura româno-marxismului și-au putut abandona așa de ușor trecutul lor social și spiritual, pe cum o aflșază cu atâta fanfaronadă la toate răspântiile socialiste. Eu nu voesc să calomniez pe nimeni, însă dela acești oameni aud totdeauna strecurându-se câte-un ton fals. Ei sunt aceia, cari declară război vechilor așezăminte sociale. Ei sunt ultrarepublicanii: Jos cu ce aparține istoriei! Ei sunt predicatorii unei noi dreptăți, a unei noi morale și a unei estetici noi și scânteetoare (?) Ei se năpustesc asupra sufletului lipsit de apărare al poporului de rând, cu o *clarificare*, ce numai vrea să supoarte întinericul legendelor, nici crepusculul romantismului și nici nebulositatea basmului, o clarificare ce luminează, însă, în toate adâncimile cu lumina ei revelatoare a unui materialism rece, ce îți fură ochii și îți înghiață inima, a cărei intensitate te îngrozește și te învață să înțelegi amarăciunea cuvântului „cunoaștere”. Ei formulează programul partidului în care se evidențiază lupta de clasă.

Eu nu năzuiesc atingerea nici unui onor politic, și dacă ar fi să năzuiesc vr'odată, n-aș vrea, la nici un caz, să fiu în pielea ori cărui conducător al proletarietului.

Nu pricep acești domni, că fără fundamentul vechi ordine, nu poate avea o bază trainică o nouă ordine și că fără tradiție și fără autoritate nu poate fi menținută ordinea nici măcar într'un partid așa zis proletarist? Cum pot ei crede, că ar fi în stare să-și domineze propriul lor partid, și numai opt zile, fără cultivarea tradiției și fără respectarea autorității? Și nu înțeleg acești fanatici, că armele cu cari azi ei distrug întărițiurile ordinii morale și sociale, ca mîi-

ne aceleași arme se vor întoarce cu aceeași logică, chiar contra lor?! Nu poate distruge nimeni, fără pedeapsă, toate stavilele și zăgazurile. Cei ce o cutează se vor îneca în valurile ce vor erupe cu furie. Și după ce catastrofa va fi trecut se vor fixa zăgazuri și stavile inai întărite ca cele anterioare.

Distrugătorii ordinii sunt totdeauna și distrugătorii libertății.

Arad, Mai 1935.

Coriolan Bărbat.

Românii ortodocși din Banat cer reactivarea Episcopiei din Timișoara.

Să se dasilnțeze episcopia greco catolică, fără credincioși, din Lugoj.

Pr. Gh. Cotoșman.

Moartea prematură și unanim regretată a marelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa a văduvit — după abia 10 ani de fericită și strălucită păstorire — tronul vlădicesc al de Dumnezeu păzitei eparhii a Aradului, Ienopolei, Hălmașului precum și al unei părți din Banatul-Timișan, — și a aruncat zăbranic negru de doliu asupra sufletului Românilor ortodocși din această parte a țării.

Banatul se mândrea cu un asemenea Arhieru care în scurta dar mult roditoare sa păstorire, a arătat că înțelege să păsească neșovăitor pe urmele marilor Arhieru români și pe linia de tradiție și cultură moștenită dela nemuritorul arhieriscop și mitropolit Andrei Baron de Șaguna.

Fili Banatului aparținător eparhiei Aradului, pe cari fericitul Episcop Grigorie i-a iubit cu nobilă pasiune și i-a îndrumat cu părintească grijă pe căile vecinției, îi vor păstra o neștearsă amintire, îi vor așeza chipul fermecător în pateonul sufletului lor, și-i vor binecuvânta memoria din generație în generație.

Cei ce au urmărit mai de aproape sbuciumul lui sufletesc, activitatea lui neostoltă plecată spre realizări superioare, elanul lui tineresc vibrând de entuziasm și bărbăție pentru tot ce este românesc și ortodox, s'au putut convinge că inima fericitului Episcop Grigorie a bătut alături de inima fiilor lui sufletesti, că gândul și voința lui a fost să realizeze la maximum posibil legitimele aspirațiuni — vremelnice și vecinice — ale păstoriților săi.

Vlădica Grigorie știa de ce fel de gânduri și idealuri este frământat sufletul păstoriților din Banat. Știa că dorința lor ferbinte a fost și este să îl se restaureze Mitropolia ori episcopia dela Timișoara.

Om superior, cu vederi largi, profund cunosător al oamenilor și descifrând cu un rar simț de

Intuițiile imperativede vremii ce parcurgem — cu toate că era vorba de un fel de ciuntire a granițelor eparhiei sale — a îmbrățișat cu multă căldură dorința fiilor săi din Banat, și chiar a intervenit personal la forurile înalte bisericesti și de stat pentru realizarea vechiului deziderat al Românilor bănățeni de a li se reactiva episcopia timișoreană.

Dar, iată că acela care sintetiza în cel mai înalt grad aspirațiunile Bănățenilor, s'a stins mai înainte de a vedea pus pe făgașul realizării idealul măreț al fiilor săi din Banat, cari prin disparajia lui pierd pe unul dintre cel mai fervenți apărători și susținători ai legitamelor și sublimelor lor aspirațiuni.

Fiii Banatului — căliți în focal luptelor de veacuri și milenii — conștiinți de menirea lor istorică și actuală la granița de Vest a României, împănată cu atâtea elemente streine de sângele și simțirea românească, de a fi păstrătorii patrimoniilor strămoșești, înțeleg ca zestrea scumpă lăsată lor de nemuritorii arhieriei Andrei Șaguna și Grigorie Comșa s'o păstreze și s'o îmbogățească.

Fiii Banatului conștiinți că ființa lor etnică și toate comorile strămoșești s'au păstrat pe altarele și în pridvoarele Bisericii străbune ortodoxe, și că toate instituțiile lor de cultură și de caritate samariteană s'au dezvoltat și desăvârșit la umbra și'n preajma aceleiași Biserici, — conștiinți deasemeni că unitatea credinței a menținut unitatea limbii și a simțirii românești pe tot întinsul ținuturilor locuite de Români, — conștiinți că supremul omagiu ce-l pot aduce celor ce și-au jertfit viața pentru realizarea visului strămoșesc este: menținerea instituțiilor create prin strădănițele și avântul sufletului lor — și reînvierea instituțiilor răpuse de cnutul perfidiei dușmanilor asupritori de până ieri, — toți ca unul și unul ca toți se ridică și'ntr'un glas cer — conducătorilor Bisericii și Națiunii — să li se reactiveze străvechea episcopie română ortodoxă din metropola Banatului, din Timișoara, sugrumată, acum două veacuri, de ierarhia sârbească cu concursul Vienei catolice.

Respectând testamentul marilor înaintași și strămoși, ctitori de sfinte și înalte așezăminte național și cultural-bisericesti, Bănățenii aduc în sprijinul cererilor juste următoarele irefutabile și neclitite argumente de ordin istoric, bisericesc, național cultural și social.

a) Daco-Românii din Dacia Ripensis (Banatul Timișan de azi) aveau deja în veacul al III-lea episcopie cu reședința în orașul Morisena (azi comuna Cenad), capitala provinciei. În veac. XI — în urma decapitării principelui român Optum prin generalul trădător Cenad — Banatul ajungând sub stăpânirea ungarilor, regele Ștefan-cel-Sfânt desființează vechea episcopie românească din Morisena-Cenad, ridicând pe ruinele ei episcopia catolică, numită și azi a Cenadului, cu reședința dela anul 1724 în Timișoara.

Episcopul român din Cenad cu toată probabili-

tatea și-a mutat reședința la Timișoara. În veacul al XIV-lea Episcopia Timișorilor — precum grăesc documentele — era deja ridicată la rangul de Mitropolie, în care situație o aflăm până la finea veac. al XVII-lea. Imigrarea Sârbilor în Banat și Ungaria, sub conducerea patriarhului Arsenie IV. Cernojevici, are loc tocmai în epoca cea mai critică, când Românii bănățeni — în urma dezertării dela dreapta credință a mitropolitului ortodox din Alba-Iulia, Atanasie Anghel, care împreună cu câțiva preoți inconștienți au spart frontul Ortodoxiei și au sfâșiat unitatea națională a Românilor din Transilvania, trecând, din considerații de ordin lumesc, ce nu au nimic comun cu convingerile intime religioase, în lagărul dușmanilor națiunii — rămânând fără păstori sufletesti — cari au fost persecutați și alungați de către agenții catolicismului agresiv și pervertitor de conștiințe, întovărășiți cu unelții apostatați și trădători — Români bănățeni au recurs la serviciile ierarhilor sârbi, cari cu timpul din ocrotitori au devenit opresorii și împilatorii lor. Așa ajunge și episcopia sau mitropolia Timișorilor sub jurisdicția ierarhilor sârbi, cari-i șterg caracterul național românesc, sârbizându-o.

Episcopia și mitropolia aceasta, ilustrată de mitropolitul Iosif, mort înainte de anul 1552, mitropolitul Neofit prin anii 1608—1613, episcopii Mihail 1686—1687, Vasile 1688, mitropolitul Vasile 1692—1693, Inochentie 1716 și alți arhierii români, a ajuns, din veac. 18, să fie condusă de episcopi de neam sârbesc ori sârbizați.

Românii bănățeni adunați în marea adunare națională dela Lugoj, la 15/27 Iunie 1848, sub conducerea înflăcăratului Eutimie Murgu, au hotărât despărțirea ierarhică de Sârbi și reromanizarea episcopiei din Timișoara, declarând înlăturarea din scaunul vlădicesc a episcopului sârb Patellmon Jivcovi, ca „illegal pentru Români“, și desemnând în locul lui în mod provizoriu, până la recunoașterea și întărirea lui, de către guvernul din Budapesta, a protopopului din Lipova, Dimitrie Stolcescu, alias Petrovici. Influința necontestată a ierarhiei sârbe la Curtea din Viena a făcut deocamdată iluzorii dezideratele și hotărârile adunării din Lugoj.

Nemuritorul mitropolit Șaguna a intervenit de nenumărate ori cu toată autoritatea lui, pentru reînvierea acestei episcopii, cerând împăratului odată cu reactivarea Mitropoliei ortodoxe de Alba Iulia și reactivarea episcopiei timișorene.

La 28 Febr. 1865 conducătorii Românilor bănățeni în frunte cu Andrei Mocloni și Vicențiu Babeș au înaintat împăratului Francisc Iosif I. un documentat memoriu în care cerură grabnica reînființare a episcopiei din Timișoara.

Stăpânirea oligarhică habsburgică-catolică — care prin împestrărea Banatului cu germani și mai apoi cu unguri, și prin încurajarea propagandei catolice, a

urmărit destrămarea unității bisericești și naționale a Românilor bănățeni, în loc să aprobe reactivarea unei episcopii ortodoxe-române în Timișoara, cu un număr de 300.000 (treisutemii) credincioși, a dat la 1868, decretul de înființare pentru o episcopie greco-catolică unită la Lugoj, cu un număr de mai puțin de 30.000 (treizecimii) credincioși, deci cu un număr de credincioși de 10 ori mai mic ca numărul credincioșilor din eparhia ortodoxă a Timișorii.

În numărul viitor al revistei vom continua cu enumerarea celorlalte argumente, pe cari Românii bănățeni le aduc în susținerea tezei lor, pentru triumful idealului lor național-bisericesc. Și, pentru că ori de câte ori s'a pus în discuție problema reactivării episcopiei Timișorii s'a adus înainte situația critică financiară a statului, credem că profitând de numirea P. S. Sale Alexandru Niculescu, episcopul unit din Lugoj, ca mitropolit al unițiilor la Blaj, în urma cărui fapt va rămâne vacant scaunul episcopesc al eparhiei unite din Lugoj, care precum dovedesc statisticele oficiale are în Banat mai puțin credincioși de cât un protopopiat — din cele 15 protopopiate câte are în prezent eparhia ortodoxă a Aradului — ortodox, și care, precum dovedește istoria, a fost creat spre a distruge unitatea de gândire și simțire a Românilor din Banat, vom cere insistent Majestății Sale Regelui, Onoratului Guvern și Veneratului Congres Național Bisericesc să pună capăt existenței unei episcopii fără credincioși, iar sumele cheltuite pentru a adânci desbinarea bisericească și a întârzia realizarea unitii sufletesti, atât de imperios cerută de vremile noastre, a Românilor bănățeni, să fie date pentru reînvierea celei mai străvechi instituții bisericești a Românilor de pretutindeni.

Dacă cererea noastră va avea ecoul dorit, Ven. Congres Național Bisericesc va avea să aleagă doi episcopi: unul pentru Arad și altul pentru Timișoara.

Pr. Gheorghe Cotoșman.

Adunarea eparhială.

Ședința I.

ținută la 9 Iunie 1935 începând cu orele 12 din zi.

Președinte: P. C. Sa Păr. Consilier Eparhial Mihaiu Păcățianu.

Secretar: Dr. Nicolae Popovici.

1. Sesiunea ordinară din anul 1935 a Adunării Eparhiale din Eparhia ort. rom. a Aradului convocată de regretatul Episcop eparhial Dr. Grigorie Gh. Comșa cu adresa de convocare Nr. 3401/1935 din 2 Maiu 1935 (anexa **A**) pe ziua de 26 Maiu 1935 și amânată pe ziua de 9 Iunie 1935 prin hotărârea

Consiliului Eparhial plenar din 25 Maiu 1935, comunicată membrilor Adunării Eparhiale cu Nr. 3921/1935 (anexa **B**), s'a deschis cu următoarea solemnitate:

La orele 9 a. m. s'a celebrat în Biserica Catedrală Sfânta Liturghie împreună cu Chemarea Duhului Sfânt, la care au asistat Onorații membri ai Adunării Eparhiale.

2. La orele 12 din zi membrii Adunării Eparhiale s'au întrunit în Sala Festivă a Academiei Teologice din Arad, rânduită drept local, unde să se țină ședințele Adunării Eparhiale.

3. P. C. Sa Păr. Consilier Eparhial Mihaiu Păcățianu prezentându-se în localul Adunării și ocupând scaunul prezidial rostește următoarea cuvântare:¹⁾

Adunarea Eparhială primește cuvântarea P. C. Sale cu vii aclamații.

4. Secretar al ședinței se desemnează Dr. Nicolae Popovici.

5. Citindu-se apelul nominal se constată prezența următorilor deputați: 1. Dr. Alămoareanu Ioan, 2. Andru Gherasim, 3. Ardelean Teodor, 4. Dr. Băbuția Teodor, 5. Dr. Balta Coriolan, 6. Dr. Băran Coriolan, 7. Dr. Beleş Eugen, 8. Dr. Botis Teodor, 9. Dr. Chiroiu Dimitrie, 10. Dr. Ciobanu Pompiliu, 11. Dr. Ciobanu Aurel, 12. Dr. Ciorolanu Ștefan, 13. Dr. Ciuhandu Gheorghe, 14. Dr. Cosma Aurel, 15. Cosma Mihaiu, 16. Dr. Coțoiu Romul, 17. Crișan Ascaniu, 18. Dârlea Pavel, 19. Dorca Savu, 20. Dr. Drincu Ioan, 21. Georgia Ioan, 22. Givulescu Procopiu, 23. Goanță Iosif, 24. Dr. Iancu Adam, 25. Ioanovici Gheorghe, 26. Lazar Constantin, 27. Lungu R. Ștefan, 28. Mager Traian, 29. Dr. Mărcuș Mihaiu, 30. Dr. Marșieu Iustin, 31. Marșieu Petru, 32. Muscan Dimitrie, 33. Dr. Obădeanu Pavel, 34. Păcățianu Mihaiu, 35. Dr. Petica Petrița, 36. Pîso Ioan, 37. Dr. Popovici Nicolae, 38. Puticiu Iuliu, 39. Rafiroiu Remus, 40. Sârbu Petru, 41. Secula Axente, 42. Seculin Tr. Sava, 43. Dr. Silartău Pavel, 44. Dr. Table Nicolae, 45. Dr. Țiucra Patrachie, 46. Trifu Ioan, 47. Dr. Ungureanu Benedict, 48. Dr. Ursu Ioan, 49. Vățianu Traian, 50. Dr. Veliciu Emil.

Fiind prezenți 50 de deputați înaltul Prezidiu declară că Adunarea Eparhială în înțelesul Regulamentului intern este capabilă de a aduce hotărâri valide.

6. Dr. Nicolae Popovici propune să se

¹⁾ S'a publicat în Nr. 22—24 al revistei noastre.

expedieze Majestății Sale Regelui următoarea telegramă omagială :

Majestății Sale Regelui Carol II,

București.

Reprezentanții Clerului și poporul drept-credincios din Eparhia Aradului întruniți în Adunarea Eparhială roagă pe Majestatea Voastră să binevolască a primi cele mai respectuoase și devotate omagii, acordând prea grațios înaltul sprijin Regal Eparhiei Aradului îndoliată prin trecerea la cele vecinice a neuitatului său Episcop Grigorie.

Rugăm pe Dumnezeu să dăruiască Majestății Voastre stăpânire glorioasă și îndelungată spre înflorirea scumpei noastre Români și a Sfintei noastre Biserici.

Protolereu *Mihail Păcățianu*

Consilier Eparhial

Președintele Adunării Eparhiale.

Adunarea Eparhială primește propunerea cu vil aclamații.

7. Se prezintă actele intrate la Adunarea Eparhială și anume :

Raportul General al Consiliului Eparhial Plenar Nr. 3539/1935 despre activitatea sa pe anul 1934.

Raportul special al Consiliului Eparhial plenar Nr. 7261/1934 despre noul text al Statutului organic referitor la Mitropolia Ardealului.

Raportul special al Secției Administrative bisericesti al Consiliului Eparhial Nr. 4024/1935 despre dimisia prof. Dr. Nicolae Popovici din calitatea sa de membru al Consistorului Spiritual Eparhial,

Se dau Comisiunii organizatoare.

Raportul general al Secției adm. bisericesti a Consiliului Eparhial Nr. 3450/1935 despre gestiunea anului 1934,

Raportul special al Secției adm. bisericesti a Consiliului Eparhial Nr. 5820/1934 în chestia fundațiunii „Statul Catholic“,

Avizul telegrafic al Adunării Eparhiale din Cluj, în privința memoriului F. O. R.-ului împotriva acordului cu Vaticanul,

Raportul special al Secției adm. bisericesti a Consiliului Eparhial Nr. 4061/1935 despre decedarea și înmormântarea Episcopului Dr. Grigorie Gh. Comșa,

Raportul special al Secției adm. bisericesti al Consiliului Eparhial Nr. 4090/1935, prin care înaintează cererea și proiectul de moțiune al Asociației Clerului „Andreu Șaguna“ Secția Arad, în chestia salarizării clerului,

Se dau Comisiunii bisericesti.

Raportul general al Secției culturale a Consiliului Eparhial Nr. 3657/1935, despre gestiunea din anul 1934,

Raportul special al Secției culturale a Consiliului Eparhial Nr. 6300/1934 în chestia inspecționării învățământului religios și a activității Asociațiilor religioase culturale,

Raportul special al Secției culturale a Consiliului Eparhial Nr. 3820/1935 prin care prezintă cererea F. O. R.-ului Secția Arad în privința acordării unui ajutor pentru congresul din toamnă,

Raportul special al Secției culturale a Consiliului Eparhial Nr. 3894/1935 despre alocarea unei sume în bugetul Eparhiei pentru cumpărarea unei serii de cărți liturgice pe seama Școlii Normale de băieți din Arad.

Se dau comisiunii culturale.

Raportul general al Secției economice a Consiliului Eparhial Nr. 3582/1935 despre activitatea din anul 1934,

Raportul special al Secției economice a Consiliului Eparhial Nr. 3581/1935 despre starea fondurilor și fundațiilor cu finea anului 1934,

Raportul special al Secției economice a Consiliului Eparhial Nr. 3534/1935 despre vânzarea pământului de 3 jug. 502 st. p. din hotarul comunei Cermeiu al Fondului Bisericesc Clerical rămas neexpropriat,

Raportul special al Secției economice a Consiliului Eparhial Nr. 1594/1935 despre situația fondurilor și fundațiilor eparhiei în urma aplicării legii Conversiunii,

Raportul special al Secției economice a Consiliului Eparhial ad. Nr. 894/1935 în chestia vânzării unei case din Șiria aparținătoare Fundațiunii Dr. Iuliu Mera,

Raportul special al Secției economice a Consiliului Eparhial Nr. 3891/1935 despre bugetul Consiliului Eparhial și al Academiei Teologice pe anul 1935,

Raportul special al Consiliului Eparhial plenar Nr. 4120/1935 despre construirea unui Mausoleu la Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog odihna episcopilor Dr. Grigorie Gh. Comșa, Iosif Goldiș și a celor aflători în cripta din Arad-Gaiu, precum și pentru starea Sf. Mănăstiri Hodoș-Bodrog,

Se dau comisiunii economice.

Cererea preotului Andreiu Cuznețov, arhivar registrotor la Consiliul Eparhial, pentru întregirea salariului,

Cererea funcționarilor dela Consiliul Epar-

hial: Viorel Giurgiu, diaconul Dimitrie Dărău și Gheorghe Șulea pentru întregirea salariului, Cererea preotului Ioan Giurgiu din Rădești în privința încasării birului parohial,

Se dau comisiunii petiționare.

8. Se prezintă cererile de concediu ale deputaților: Fabriciu Manuilă, Dr. Cornel Iancu, Dr. Lucian Georgevici, Antonlu Mocion și Dr. Alexandru Horga pentru întreaga durată a sesiunii.

Concediile cerute se acordă.

9. Terminându-se ordinea de zi a ședinței prezente înaltul Prezidiu anunță că ședința următoare se va ține Luni 10 Iunie orele 10 pin zi, când se vor pune la ordinea zilei raționalele Comisiunilor Adunării Eparhiale dinde cari cel dintâiu va fi raportul privitor la decedarea și înmormântarea Episcopului Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Cu aceasta ședința se ridică la orele 12 și 40 minute din zi.

Acest proces verbal s'a cetit și verificat în ședința 2-a ținută în ziua de 10 Iunie a. c. la orele 10 din zi.

Președinte,

(ss) *Mihail Păcășanu*

Secretar,

(ss) *Dr. Nicolae Popovici*

Scrisori și telegrame.

de condoleanțe la moartea P. S. Sale Episcopul Grigorie.

Oradea: Preoții din Eparhia Orăzii, întruniți în Adunarea generală, își exprimă regretele profunde pentru pierderea fericitului Episcop Grigorie al Aradului și transmit condoleanțe sfintei Episcopii. Președinte: Arhiepiscopul Andrei, referent Moga.

București: Prea îndurerat de vestea tristă a morții prea mature a celui ce a fost vrednic luptător pentru sfânta noastră Biserică strămoșească, iau parte din tot sufletul la această jale și rog pe Dumnezeu să i facă țărâna ușoară. General Ivanovici.

București: Din inimă luăm parte la durerea Eparhiei Aradului prin marea pierdere ce o suferă întreg poporul românesc în neobositul și vrednicul apărător al credinței strămoșești Episcopul Dr. Grigorie Comșa. Familia General Jitianu.

Sibiu: Academia teologică Andreiană, ia parte la durerea Eparhiei Aradului cauzată de moartea vrednicului ei Episcop Prea Sfințitul Grigorie fost eminent student al acestei școli. Rector Colan.

Timișoara: Fiii sufletesți din județul Timiș-Torontal își pleacă îndurerăți genunchii în fața corpului neînsuflețit al părintelui lor care îi părăsește. Populația întreagă a județului participă la durerea pe care a îndurat-o Veneratul Consiliu Eparhial prin pierderea marelui și iubitului Arhiepiscop Grigorie. Dr. Dimitrie Nistor Prefect.

Deva: În numele județului Hunedoara exprim regrete pentru pierderea suferită prin moartea valorosului Episcop Grigorie, Mioc Prefect.

Lugoj: Cu sufletul plin de durere exprim în numele populației din județul Severin cele mai sincere condoleanțe pentru pierderea scumpului nostru păstor sufletesc și mare român Grigorie Comșa căruia-i purtăm vecinică recunoștință, rugând pe bunul Dumnezeu să-l așeze între cei drepecți. Curuțiu Prefect.

Oravița: Vă rog să primiți din partea mea și a județului Caraș cele mai sincere condoleanțe la doliul produs de moartea marelui Episcop și distinsului cărturar care a fost Prea Sf. Sa Grigorie. Liuba Prefect.

București: Cu sufletele îndoliate, membrii Frăției misionare „Patriarhul Miron” iau parte la marea durere ce întâmpinați prin moartea Episcopului misionar Grigorie Comșa, mândria și fala ortodoxiei. Protosincol Teofil Ionescu.

Brașov: Mă închin marelui suflet al părintelui Episcop care ne-a părăsit spre adâncă durere a Bisericii noastre. Regret că fiind suferind nu pot participa personal. Părintele Dr. Stinghe mă va înlocui pe mine și preoțimea tractului Brașov la înmormântare. Protopopul Blaga.

Chișinău: Redacția revistei „Misionarul” plânge moartea neuitatului episcop misionar Grigorie. Ne asociem la durerea eparhiei Aradului. Iconom Buliacovski.

Cluj: Trimitem sincere condoleanțe pentru moartea neuitatului Episcop Grigorie. Sanda și Ioan Mateiu.

Timișoara: Isbit de vestea sguuitoare a decedului marelui prelat Grigorie Comșa cu întregul meu suflet particip la durerea ce Vă copleșește. Depun omagii de pioase amintiri pentru tot ce a făcut în cursul muncii sale laborioase de un deceniu în slujba înaltei sale misiuni Dr. Iuliu Costea.

Arad. Cu tristă împrejurare a încetării din viață a mult regretatului Episcop Grigorie subsemnatul Inginer Stefan Mateescu, deputat eparhial, vin a vă aduce expresiunea celei mai adânci păreri de rău pentru marea pierdere suferită de această eparhie.

Regretul meu este cu atât mai adânc cu cât bucurându-mă de prietenia decedatului ierarh am putut aprecia mai de aproape, atât devotamentul nemărginit pe care l'a pus în slujba apărării și înălțării eparhiei cât și mai ales tezaurul de bunătate apostolică care îi umplea sufletul.

Exprimându-vă regrete pentru marea pierdere suferită, care sunt sigur că a avut un adânc răsunset în sufletele tuturor credincioșilor acestei eparhii sunt alături de Dvs. pentru a exprima cu toată convingerea dorința creștinească. „Să-i fie țărâna ușoară”: Ing. Mateescu.

Arad Am rămas rofund afectat de sfârșitul tragic al vrednicului, inimosului și atât de activului Episcop al Aradului, care a fost Prea Sfinția Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa și vin să vă exprim cele mai sincere regrete pentru pierderea atât de timpurie a conducătorului Eparhiei Aradului, care era un prelat atât de tinăr și atât de doritor de a fi folositor și neamului, și bisericii sale, Dumnezeu să-i odihnească cu Dreptii Brutus Păcuraru, Primsecretarul Camerei de Comerț și de Industrie din Arad.

Brașov. Binevoii a mă primi părtaș la imensa durere, ce eparhia Aradului i sortită a fost să suporte, prin pierderea vrednicului și neuitatului ei conducător. Plâng, împreună cu toată suflarea românească ortodoxă pierderea prematură a sufletului nobil, a marelui Român și a distinsului cap al bisericii străbune Binecuvântată va fi memoria lui, în toate veacurile. Dr. Ioan Bunea director de liceu.

Arad. Comisia interimară a Camerei de Comerț, în ședința din 31 Mai a. c. a comemorat dispariția atât de timpurie și neașteptată a ilustrului defunct Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, jertfind cuvenitele clipe de reculegere întru amintirea Lui, și totodată ne-a însărcinat să vă exprimăm sincerile regrete pentru pierderea atât de timpurie și de neașteptată a prelatului plin de avânturi nobile, de râvnă neclintită de a crea și de

dorința de a fi foșitor neamului și bisericeii.

Arad: Regretând din suflă teă n'am putut lua parte la înmormântarea iubitului nostru episcop Grigorie, fiind în acele zile în București, vă exprim toată durerea pe care am simțit-o atunci când am aflat trista veste, durere cu atât mai mare cu cât am avut de plâns trei ființe deodată: pe preacrestinul și iubitul nostru episcop, pe omul de cultură și de muncă constructivă și națională și pe omul de suflet, totdeauna pri-mitor și binevoitor. Dumnezeu să-l odihnească în pace. Di-rectorul General al Societății Arad Brad

București: Primiți condoleanțele noastre pentru pierde-rea tânărului și învățatului Episcop Grigorie. Dumnezeu să-l odihnească în pace. Protopop Moldovanu consilier eparhial.

Arad: Consiliul și membrii Baroului advocaților din Arad adânc mișcați și profund îndurerați de trecerea la cele eterne a regretatului Episcop Grigorie Vă roagă să primiți ex-presiunea celei mai sincere păreri de rău pentru ireparabila pierdere a marelui păstor sufletesc. Prin moartea Episcopului Grigorie a suferit o grea încercare și românismul și cultura națională dela granița de Vest a țării, al căror distins și va-loros reprezentant a fost, Dumnezeu să-l odihnească în pace. Baroul advocaților, Decan Dr S Moldovan,

Săliște: Deplângem trecerea la cele vecinice a neobosi-tului misionar ortodox Episcopul Grigorie. Dumnezeu să-l odih-nească Protopop Borcea

Oradea: Cu inimă îndurerată particip la doliul Eparhiei Aradului și deplâng pe patriotul bun și arhierul adevărat Abate Iosif Pop.

Chișinău: Plâng pierderea harnicului vlădică Grigorie. Profesor Tomescu.

Ismail: Cu lacrimile în ochi iau parte la marea pier-dere pentru țara Românească și credincioșii eparhiei Aradului prin năpraznica moarte timpurie a înaltului prelat Grigorie Maior Șutescu.

Poiana-Sărată: Preoțimea protopopiatului Oltuz și eu personal plângem alături de întreaga Biserică ortodoxă moar-tea timpurie a marelui cărturar și arhieru Grigorie Protopop Raffoiu.

Balinț: Preoțimea și credincioșii protopopiatului Balint cu mare durere plâng pierderea înainte de vreme a iubitului nostru Episcop Grigorie și își pleacă genunchii în fața mor-mântului proaspăt. Protopop Trifu.

Timișoara: Orașul Timișoara profund îndurerat de ma-rea pierdere suferită de eparhia Aradului prin trecerea la cele vecinice a marelui și desăvârșitului său episcop exprimă con-doleanțele sale, rugând pe Dumnezeu să-l așeze în curțile dreptilor. Coman Primar.

Arad: Vă exprimăm profundele noastre regrete pentru pierderea ireparabilă ce încearcă Episcopia Aradului împreună cu întreaga Biserică a neamului românesc prin trecerea la cele vecinice așa de timpuriu al marelui ostaș al credinței stră-moșești, care a fost episcopul Grigorie. Odată cu ființa lui pământească însă nu dispar realizările spiritului său care va continua să conducă lumea românească pe care așa de ne-așteptat a părăsit o. Banca Românească: Dr. Mărcuș

București: În numele societății scriitorilor români Vă împărtășesc durerea noastră pentru pierderea episcopului Comșa. Facă cerul ca faptele, cu care ne-a dăruit să se resfrângă în binecuvântări asupra amintirii sale scumpă tuturor. Preșe-dințele Scriitorilor români: Condiescu.

Oradea: Orașul Oradea deplânge moartea marelui epia-cop Grigorie și transmite sincere condoleanțe. Primar Bledea.

Deva: Participăm cu durere la doliul eparhiei Aradului când pierdeți pe bunul păstor Episcopul Grigorie Primăria.

Timișoara: Profund îndurerați de pierderea prea timp-rie a valorosului episcop Grigorie în numele învățătorimei din județul nostru Vă rog să primiți adânc simțitele noastre con-

doleanțe. Revizor Ilieșcu.

București: Profundele mele condoleanțe: Șef rabin Dr. Niemirower.

Radna: Sunt profund îndurerat de pierderea iubitului nostru episcop Grigorie. Rog pe Dumnezeu să-l odihnească între cei buni. Protopop Manuilă.

Arad: Institutul de Credit Victoria din Arad Vă ex-primă sincere condoleanțe cu prilejul încetării din viață a P. Sf. Sale episcopului Grigorie, Banca Victoria.

Cluj: Transmitem sincerele noastre condoleanțe. Fami-lia Moldovan subdirector la Discom

Timișoara: Profund îndurerați de moartea valorosului nostru episcop Grigorie primiți expresiunea celor mai sincere condoleanțe în numele meu și al comitetului local de revi-zuire Prim președinte Ioanovicu.

Sibiu: Adânci regrete pentru moartea Episcopului Gri-gorie. Borcea și Schiau.

Timișoara: Sindicatul ziaristilor profesioniști din Banat participă cu profundă durere la pierderea Bisericii noastre prin moartea bunului părinte care a fost membru al sindi.atului nostru. Președinte Ivanov.

Cluj: Moartea năpraznică a vrednicului episcop Grigorie mi-a frapat sufletul. Episcopia Aradului și peste tot Biserică ortodoxă îndură o mare pierdere. Profesor Dr. Petrașcu.

Alba-Iulia: Asociația căminurilor culturale „Jiul“ plânge moartea prea matură a marelui român și păstor sufletesc mem-brul nostru de onoare Grigorie Președinte Lupulescu.

Lugoj: Adânc îndurerați de pierderea suferită ne aso-ciem cu profundă evlavie la doliul Bisericii și neamului ro-mânes: Primar Birăescu.

Salonta: Orașul Salonta profund îndurerat își exprimă condoleanțele sale asupra încetării din viață a marelui episcop Grigorie. Primar Covaci.

Timișoara: Uniunea ofițerilor de rezervă din Timiș-Torontal își exprimă durerea ce simte la pierderea marelui român și neînfricat luptător care a fost episcopul Grigorie. Pururea vom păstra în sufletul nostru icoana patrioticeii sale activități Profesor Mardan

București: Dumnezeu să odihnească între cei drepti pe valorosul și iubitul ierarh Grigorie. Lascarov Moldovan.

Cluj: Cele mai sincere condoleanțe pentru imensa pier-dere. Profesor Dr. Popovicu.

București: Conducătorii și studenții Internatului teologic se pleacă în fața memoriei regretatului arhipăstor al frontierei de Vest. Director Roventă.

Oradea: Profund mișcat particip la doliul Bisericii noas-tre. Profesor Popa.

Timișoara: Profund îndurerat particip la durerea Epar-hiei cauzată de moartea stăruitorului și harnicului ei Episcop, Dr. Ciupe.

Timișoara: Vă exprim condoleanțele mele pentru pier-derea valorosului Episcop, Dr. Table.

București: Memoriei marelui episcop Grigorie intrat în istoria Bisericii și a neamului românesc se prosternă: Uniu-nea voluntarilor din războiu. Președintele ieromonah Felea.

Târgu-Mureș: Adânc impresionat primiți condoleanțele mele pentru pierderea bunului episcop Grigorie. Profesor Șuteu.

Timișoara: Consimțim la marea durere și pierderea ne-uitatului și bunului nostru stăpân Grigorie. Preot Șora.

Deia: Deplâng pierderea marelui apărător al ortodoxiei. Valer Popa.

București: Deplângem dispariția neuitatului slujitor al Bisericii Familia Tețu.

București: În vremea când Biserică are mai mare ne-voite de episcopi mari, Dumnezeu ne trece prin încercarea pier-derii episcopului Grigorie. Obștea bisericii Zlătarilor precum și eu vom înălța rugăciuni pentru odihna sufletului marelui epis-

Cernăuți: Studenții din cuprinsul Eparhiei Aradului dela Facultatea teologică din Cernăuți, îndurerăți de moartea părintelui nostru sufletesc, îngenunchiem lângă sfântul Altar, rugând pe Domnul să l odihnească în mijlocul dreptilor.

Cernăuți: Societatea „Academia Ortodoxă” condolează cu durere la trecerea la cele eterne a ilustrului prelat.

Cernăuți: Cercul Academic Bănățean deplânge moartea arhipăstorului său.

Timișoara: Plângem pierderea valorosului nostru păstor sufletesc. Cercul religios „Sf. Ecaterina”.

Sibiu: Societatea de lectură „Andrei Șaguna” dela Academia teologică exprimă sincere condoleanțe că trece la cele eterne episcopul Grigorie ilustrul ei președinte de odinioară și prea vrednic ierarh de azi.

Cluj: Ne asociem la doliul național când pierdem pe vrednicul episcop Grigorie, Profesor Teșosu.

Timișoara: Corpul didactic dela liceul de fete „Carmen Sylva” deplânge pierderea ce o suferă școala noastră prin moartea ocrotitorului ei care a fost episcopul Grigorie.

București: Studențimea transilvăneană din capitală deplânge moartea timpurie a marelui părinte Grigorie

Sân-Nicolaul-Mare: „Șoimii României” exprimă profundele regrete pentru pierderea valorosului și iubitului nostru episcop. Președinte Bucureșcu.

Lugoj: Deplâng pe ierarhul Grigorie care a fost al doilea Șaguna. Preot Nicorescu din Jabăr.

Checia: Consiliul parohial din Checia profund consternat de moartea prematură a bunului părinte episcop Grigorie își exprimă jalea și durerea zicând: Dumnezeu să-l ierte Preotul Todan.

iar Eparhiei Aradului îi dorim un vrednic succesor, Preot Chiricuța.

București: Studenții arădani dela Facultatea de teologie din București plângând exprimă adâncă lor durere pentru trecerea din viață a bunului lor părinte sufletesc.

București: Cercul studenților arădani transmite condoleanțe sincere pentru pierderea înaltului prelat și îndrumător sufletesc. Președinte Macavei.

Bărzava: Preoții și învățătorii cercurilor religioase-culturale din Bărzava își exprimă profunda durere la pierderea marelui cărturar și neuitatului nostru părinte sufletesc episcop Grigorie.

Beba-Veche: Preoții și poporul din Beba profund îndurerăți deplâng pe bunul și iubitul lor părinte sufletesc episcopul Grigorie, rugând pe Tatăl ceresc să odihnească în ceriuri sufletul marelui ierarh Grigorie, care pe pământ n'a cunoscut odihnă. Pururea vom purta în inima noastră chipul blând al în veci neuitatului nostru episcop. Preoții Blaga și Mihușia.

Deva: Fulgerătoarea știre a pierderii scumpului nostru episcop Grigorie ni a zdrobit inimile. Ilie Moșoigo.

Saravale: Poporul dreptcredincios din Saravale deplânge pierderea valorosului arhipăstor care în scurta sa viață rodnică dăruită lui Hristos Dumnezeu, a fost podoaba Bisericii și neamului românesc. Preotul Popoviciu.

Șimand: Poporul din Șimand zguduit de pierderea ireparabilă, cu sufletul adânc întristat se asociază la jalea cea mare a eparhiei, aducând prinos de recunoștință și venerațiune Prea Sf. Episcop decedat Grigorie, rugând pe Dumnezeu să l facă părtaș de fericirea vieții vecinice. Preotul Mornăilă.

Talpoș: Fiii și fiicele duhovnicești ale bunului nostru episcop Grigorie cu ochii plini de lacrimi îngenunchiem la mormântul său și îl rugăm să ne ocrotească Biserica și neamul din înălțimea cerurilor. Preot Fofiu.

Făurei: Impărtășesc durerea prin mutarea la cele cerești a fericitului Episcop Grigorie. Preot Popescu.

S'au mai primit scrisori de condoleanțe dela: preotul Ișaia Popa din Ocna Sibiului, farmacistul Herman din Târgul-

Mureș, avocatul Fodor din București, funcționarul Ardelean dela Banca Agrară din Cluj, adv. Dr. Fus din București, școala profesională de fete din Iași, rabinul Vágvölgyi, comunitatea izraelită ort. din Arad, Asociația Femeilor izraelite, Școala comercială superioară de băieți din Arad. Societatea de asigurare Prima Ardeleană, „Expresul” societatea funcționarilor CFR, „Așezământul de existență pentru oarbe”, Comerciantul Szabo Albert din Arad, Camera de Muncă din Arad, Direcțiunea școalei comerciale de fete din Arad, Ordinul Minorților din loc, în biserica cărora s'a tras clopotele în toate zilele dela răposarea până la înmormântarea răposatului Episcop, Comunitatea evreiască de rit occidental etc. etc.

Preoții Olteni, condolează pe preoții din eparhia Aradului. Către voi frați preoți de sânge și de credință din eparhia îndoliață a Aradului ne îndreptăm astăzi, în ziua de cea mai dureroasă a apostolatului nostru; vouă celor văduviți de Ierarhul vostru scump, învățat, drept îndreptând cuvântul adevărului, apărătorul ortodoxiei, și al hotarului de Apus al neamului ne adresăm. Lăsați-ne și pe noi preoții din Oltenia să plângem cu voi, să vărsăm lacrimile noastre ce e mai curate, pentru Stăpânul Vostru, pe care noi mulți nu l-am cunoscut nici la chip nici la vorbă, dar pe care l-am simțit Ierarh în țara aceasta, l-am citit și urmărit în acțiunea de mare Arhipăstor..

L-ați pierdut.. lăsați-ne și pe noi, frații voștri să strigăm cu voi — că și noi l-am pierdut, fiindcă nu mai era numai al vostru, ci al Țării, al neamului, al ortodoxiei. Noi am tremurat când am luat cunoștință de boala P. Sfințitului Grigorie și ni s'a rupt inima când am văzut doliul la reședința Lui. Cum de nu s'a îndurat Domnul de bunătatea inimii Lui, de credința Lui, de dragostea Lui?!

Doamne, mari sunt tainele Tale și de nepătruns! Ne plecăm îngenunchiați înaintea hotărârilor Tale Dar, Doamne, ia-ți ne durerea și lacrimile și pierderea ireparabilă ce încercăm.

Episcopul după Evanghelie, după tradiția bisericii, după toată învățătura dumnezeiască și omenească, Grigorie păzitorul sufletelor și al hotarului Românesc, nu mai este!

În durerea voastră, lăsați-ne, încă odată vă spunem, fraților dela Arad, să stăm lângă voi, până la unul, și să ne ușurăm durerea pentru pierderea voastră, pentru pierderea noastră.

Îl plânge preoțimea toată și tot sufletul creștin. Biserica este îndoliață. N'a pierit numai un om; a pierit un Păstor! Un păstor care și-a cunoscut turma, care a păzit-o pre ea împotriva tuturor răătăcirilor, care a iubit-o ca pre Domnul, care a fost una cu ea, care n'a cunoscut odihnă pentru ea, care a îmbărbătat-o, care ș'a dat pentru ea.

La hotarul de Apus, noi simțim că a pierit un pion de neînlocuit, un luptător și un înțelept; un cărturar și un mare patriot.

Grigorie Episcopul aparține de astăzi istoriei, mândrie și podoabă a bisericii și a neamului

Episcopul Grigorie ne-a înfrățit prin viața Lui, prin scrișul Lui, prin inima Lui ale cărei bătăi le simțeam de departe că sunt ale unui Păstor și ale unui Român. Acum ne înfrățeste încă odată prin moarte, până la moarte

Aruncați pe mormântul Episcopului iubit; bunului Păstor, un bulgăre de pământ și pentru noi.

Să-l fie țărâna ușoară.

Înainte stătător preotul *Elefrier D. Marinescu.*

Eroii neamului.

Gândul de a sărbători pe Eroii neamului la serbătoarea înălțării Domnului a fost de esență divină. Imbinarea acestor două mari serbători își are adâncă și multgrăitoare sa semnificație. Și una și alta ne transpun de pe planul material pe cel spiritual, ne înalță de pe câmpul vremelniciei în cel al vecinicii, și una și alta trezesc în noi nostalgia după patria sufletului; dorul de o lume mai bună, mai frumoasă, mai curată; de o împărăție în care adevărul, dreptatea și cinstea domnesc, dorul de împărăția cerească, în care oamenii, asemenea îngerilor, împlinesc voia celui ce a zidit toată făptura.

Înalțarea Domnului — serbătoarea creștinătății: Ziua Eroilor — serbătoarea înălțării Neamului. Ceeace sunt Sfinții și Mucenicii pentru Biserică și Creștinătate, sunt Eroii pentru Neamuri. Biserica creștină are la temelia ei Sacrificiul de pe Golgota și jertfa a mil și mil de Mucenici și Sfinți. România are la fundamentul existenței ei jertfa de sânge a mii și milioane de eroi.

Târta unui edificiu stă în funcție de fundamentul lui. Casa zidită pe stâncă, înfruntă cu îndărătnicie „răurile mari” și „suflările vânturilor”, și nu cade, căci are temelia trainică. Temelia Bisericii creștine este Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu. Temelia României sunt Eroii, cunoscuți și necunoscuți.

Temelia Bisericii creștine este Golgota și Crucea înălțată în ea. Temeliile României sunt: Sarmisegethusa, Posada, Târgovișteza, Chilia, Bala, Codrul Cozminului, Războieni, Călugăreni, Câmpia Turzii, Alba Iulia, Plevna, Vidin, Oltuz, Mărăștii, Mărășeștii și celelalte câmpii unde s'a desfășurat grandioasa epopee a Neamului.

Domnul a urcat întâi muntele Golgota și apoi s'a suit pe muntele Eleonului, de unde s'a înălțat la ceruri. Crucea l-a fost pedestalul și prima treaptă de suit la ceruri. Scara Sa de înălțare s'a sprijinit pe Golgota. Această scară și acest fel de înălțare a rămas pilduitor și simbol pentru toate veacurile — pentru toate popoarele.

Nimic durabil, nimic trainic nu s'a făcut — și nici nu se va putea face — în lume, fără sacrificiul Popoarele ca și statele trăiesc prin sacrificiul celor mai buni și mai aleși fii ai lor. Un popor, care nu este capabil de jertfă este expus pierii, nimicirii.

Ideea de sacrificiul presupune ideea de virtute, și încă de cea mai sublimă virtute: virtutea lepădării de sine. Dar și lepădarea de sine trebuie să izvoască dintr'o convingere mai înaltă, dintr'o credință profundă, dintr'un ideal sublim. Numai cine este pătruns până'n adâncurile firii lui de fiorii unui ideal mareț — de idealul înălțării patriei —, și de o credință adevărată și sfântă — de credința creștină —,

este capabil a se lepăda de sine și a-și pune viața în slujba binelui suprem, a-și sacrifica viața — bunul cel mai înalt din lume — pentru gloria patriei și a neamului.

Păcătoșii, ticăloșii, hoții banului public și privat, bețivii, desfrânații și alții asemenea lor nu pot fi eroi, pentru că nu se pot birui pe sine, și condiția esențială a eroului este să se învingă mai întâi pe sine însuși. Să triumfe asupra dușmanului din el, asupra firii sale ticăloșite și învechite, asupra legii grupului, care este dușmana legii minții — cum scrie s. ap. Pavel.

Eroul trebuie să fie un om transfigurat, un om predat cu totul voiei lui Dumnezeu, un om care trăiește după Evanghelle, un om născut din nou, deci un om superior, în cea mai strictă accepție a cuvântului.

Neamul românesc — crescut și legănat de Biserica străbună ortodoxă — a avut ferlicirea să numere cu sutele de mii astfel de fii — eroi. Cel 800.000 și milioanele de eroi — câți a avut națiunea română dela zămislirea sa pe pământul Daciei-Traiane — înainte de a învinge dușmanul s'au învins pe ei înșiși. Au biruit fiara din ei, și astfel eliberați de cătușele a tot ce este josnic pământesc s'au înălțat în sferele senine și pure ale vecinicii, înălțând cu ei un Neam și o Țară. Aceștia și numai aceștia au împlinit dorința Mântuitorului Hristos, care a zis: „Cine iubește pe tată, sau pe mamă, sau frați sau surori, sau soție sau holde mai mult de cât pe Mine, nu este vrednic de Mine.”

De acolo, din înălțimi, din patria lor eternă, sufletele eroilor noștri veghează asupra acestei țări, clădită pe trupurile lor. Veghează la hotarele ei, pândite de dușmanii milenari. Veghează și se roagă pentru această țară. Veghează și supraveghează actele noastre, viața noastră.

Întrebarea pe care fiecare Român conștient trebuie să și-o pună azi este: Suntem noi oare vrednici de moștenirea lăsată nouă? Suntem vrednici de jertfa eroilor noștri? Avem noi virtuțile lor? Dacă nu gândim-ne-am vre'odată la marea răspundere ce apasă asupra sufletului nostru pentru nesocotirea acestei datoritanțe, de urma în cuvânt și faptă pe cel ce ne-au dat nouă viața și posibilitatea de a trăi într'o țară mare, liberă și frumoasă?

Viața păcătoasă și lipsa de iubire față de Tron, Țară și Lege înseamnă lipsă de respect față de memoria eroilor noștri, înseamnă păngărlirea jertfelor sfinte. Aceasta atrage blestemul lor asupra noastră.

Români! Vreți să primiți binecuvântarea Cerului asupra voastră și asupra pământului țării voastre? Atunci, cinșiiți și urmați pe Eroii voștri! Este singurul și adevăratul omagiu ce-l puteți aduce Eroilor în această zi.

Pr. Gheorghe Cotoșman.

Parastas pentru P. S. S. Episcopul Grigorie la Cernăuți.

Societatea Academică a Studenților Bănățeni-Cernăuți, a știut ca o datorie sfântă să comemoreze pe marele ierarh, care i-a fost membru protector.

În ziua de 1 Iunie orele 11 a. m. s'a făcut un parastas în capela Facultății de Teologie. Au oficiat pâr. consilier mitrofor Dr. Șandru, pâr. Dr. I. Prelipceanu, pâr. D. Pașcanu, pâr. diacon Bocșan (Timișoara).

Răspunsurile au fost date de corul societății culturale „Lira CFR” Timișoara, care se afla la turneu și de corul studenților teologi. Au asistat asesorii consistoriali pâr. mitrofor Dr. Ipolit Tarnavski și Dr. Emilian Vasilescu, societățile academice „Andrei Șaguna” reprezentată prin d-l Fillmon Petru, „Academia Ortodoxă”, reprezentată prin d-l I. Rezuși, și societatea academică „Arboroasa” prin d-l Nae Popescu, precum și o mulțime de studenți teologi.

După terminarea parastasului a avut loc în sala de lectură a cerc. „Academia Ortodoxă”, un concert dat de societatea „Lira”, dirijând pâr. diacon Bocșan. Au vorbit despre meritele marelui ierarh răposat studentul I. Coman și pâr. diacon Bocșan scoțând la iveală munca urlașă pe care a depus-o și dragostea pe care a avut-o pentru biserică strămoșească.

Fillmon P.

INFORMAȚIUNI.

Aviz. Până la altă dispoziție, orele oficiale la casieria Consiliului nostru eparhial, sunt numai înainte de masă dela 8—12.

Cununie. Sâmbătă 1 Iunie, a avut loc în catedrala din Arad, cununia dsoarei Hermina Gheorghiescu cu Nicolae Cimpoies, candidat de preot și funcționar la Consiliul nostru eparhial.

Să fie în ceas bun.

Rămas bun. Părăsind granița scumpei noastre țări și a eparhiei Aradului, spre a lua drumul misiunii încredințate Noastră în America, zic bun rămas tuturor prietenilor și bunilor noștri cunoscuți, preoți și mireni intelectuali, cari ne-au cinstit cu dragostea lor și ne-au învrednicit de atențiunea lor delicată, cât au trăit și au lucrat împreună în slujba sfintei noastre Biserici.

Rugați-vă Domnul să ne ocrotească și ajute în misiunea frumoasă dar grea.

Ca arhierestii binecuvântării: Episcopul Pollicarp al Americii și țărilor apusene.

Sindicatul Național al Muncitorilor Români din Timișoara invită pe toți muncitorii români șomeri —

în special zidar și zluși — ca în vederea plasării lor la lucrările ce se vor face la construirea noului Cămin de ucenici, să se prezinte la sediul Sindicatului Timișoara I str. Eminescu Nr. 4 etaj I.

Bibliografie.

— **Învățătura creștină ortodoxă, expusă apologetic alcătuită** de protolereul P. Svetlov, profesor la Universitatea sf. Vladimir din Chiev, în limba rusă, în 2 volume, cu un indicator bibliografic sistematic, în întindere de 1728 pagini, *iar în limba română*, după ediția ultimă, a IV-a, din 1914, perfecționată, complectată și prelucrată de autor, *tradusă* de conom-stavrofor Serghie Bejan și Const. N. Tomescu, profesori universitari la Facultatea de Teologie din Chișinău.

Această lucrare fundamentală de Dogmatică, cea mai nouă în Ortodoxie, complectă, susținută de o cultură teologică solidă, de o convingere profundă și de iubire a Bisericii noastre, a fost apreciată dela prima ei ediție. Ea a însemnat în Teologia rusă cel dintâi pas spre eliberarea definitivă de orice influență a Teologiei apusene. Pe lângă învățătura noastră ortodoxă, expusă aici cu mult mai bine ca la Macarie și Silvestru de Canev, autorul introduce în lucrare și unele probleme de ordin social (despre poporul „evreesc”, pedeapsa cu moarte „socialismul” ș. a.), pe care le studiază savant prin prisma Creștinismului. Și de aceea, lucrarea profesorului Svetlov are nu numai însemnătate dogmatică-apologetică pentru Ortodoxie ci și o valoare de tratat social în lumina Creștinismului, atât de folositor în haosul și frământările sociale din zilele noastre.

Expunerea este vie și clară.

Redăm aici și câteva rânduri într'o recenzie, apărută la 1910 în „Trudî Kievscoi Duhovnoi Akademii” — Revista Academiei Duhovnicești din Chiev”, nr. 5:

„Lucrarea protolereului Svetlov se deosebește printr'un conținut foarte bogat și variat. Ea nu intră în cadrul lucrărilor obișnuite în domeniul teologiei dogmatice fundamentale și comparative. Cartea aceasta are în vedere și pe laicii, cu cultură solidă, cari ar dori să cunoască sistemul învățăturii creștine. Și autorul e la înălțimea acestor anevoioase probleme. El e un fiu sincer iubitor și adânc convins al Bisericii ortodoxe. Cunoștințele sale din izvoarele creștine, scrierile patristice, din literatura teologică rusă și străină sunt profunde și temeinice. Nu i se pot pune la îndoielă nici cunoștințele sale directe asupra curentelor filosofice, sociale și literare din timpurile vechi și cele moderne. Dar autorul știe măsura și nu aglomerează expunerea sa cu extrase și citate..

Autorul, prin natura sa, e integru și teolog cu anume concepții stabilite. El într'adevăr urmează tot-

deanna „numai glasul conștiinței și convingerilor sale”. Aceasta-i foarte caracteristic mai ales în vremea noastră de politicianism, când unor concepții politice la modă, spre rușine, li se acomodează și cugetările „științifice”, când, de pildă, un om cu concepții constituționale, liberale, eo ipso, consideră ca o datorie a sa de a proslăvi poporul evreesc, de a lupta pentru egalarea lui în drepturi, și, negreșit, a nega pedeapsa cu moartea. Autorul nostru un teolog liberal în sensul nobil al cuvântului desigur nu recunoaște asemenea constrângeri (politice) și consideră pedeapsa cu moartea ca necesară pentru criminali... iar pe poporul evreesc nu-l prea prețulește. Dacă ar fi altfel, cât de șus l-ar fi ridicat și preamărit într-o anumită tabără!.. Dar pe autorul nostru nu-l poți cumpăra cu un bilid de linte. Lui îl e drag adevărul convingerilor sale și-l gata să și le apere „chiar până la sânge”...

Traducătorii dau la lumină în l. română această operă, tot în 2 volume, fiecare având circa 850 pagini, în total peste 1700 pagini, format 8°, pe hârtie bună velină.

Un volum va costa 250 lei, deci ambele volume 500 lei.

Volumul I apare până la 1 Ianuarie 1936, al II-lea până la 1 Iulie 1936.

Frea cucernicii preoți, teologi, studenți cât și alți intelectuali, sunt îndemnați, pentru a-și procura această valoroasă lucrare, să se înscrie până la 15 Iunie 1935 la unul din traducători, ca să se știe, la timp, numărul necesar de exemplare.

Fiecare volum apărut se va expedia cu ramburs persoanelor înscrise.

Aprille 1935.

TRADUCĂTORII

Iconom stavrofor S. BEJAN
Seminarul teologic—Chișinău
Prof. CONST. N. TOMESCU
Mitropolia—Chișinău

Intrevedere colegială după 50 de ani.

CONCHEMARE!

Cătră absolvenții „Institutului pedagogic ort. român din Arad” de acum 50 de ani.

Subsemnatul, pătruns de dorul revederii colegiale, de acum 50 de ani, prin prezenta rog stăruitor pe toți foștii mei colegi, cari mai sunt în viață și nutresc dorul revederii colegiale, ca absolvenți ai Institutului pedagogic ortodox român din Arad, în anul 1885, să binevoiască a se prezenta la 29 Iunie a. c. în Arad, la o **Intrunire colegială de 50 de ani**, cu următorul program:

1. La orele 8 jum. a. m., Convenire la Seminar.
2. La orele 9 a. m., Plecarea în corpore la Catedrala ortodoxă română din localitate, unde vom participa la Serviciul Divin și la „Parastasul”, ce se va celebra în memoria decedaților noștri profesori și colegi;
3. La orele 11,30 a. m., facerea vizitelor de reverință; la Episcopie și la Direcțiunea Institutului pedagogic din Arad,
4. La orele 1,30—2,30 p. m.: Prânzul comun;
5. La orele 3 p. m.: „Ședință intimă”;
6. La orele 4 p. m.: Eternizarea convenirei colegiale, prin fotografare în corpore, într'un „Tablou comemorativ”, spre suvenice;
7. La orele 5—6 p. m.: Plimbare în corpore, prin oraș; și
8. La orele 7 p. m. Despărțirea și reîntoarcerea fiecăruia la ale sale.

Deci, la revedere cu bine și sănătoși, în Arad; iar până la revedere, vă salut pe toți!

Timișoara, la 6 Iunie 1935.

Cu dragoste colegială:

Simion Andron

fost învățător și dir. școl. în Saravale iar actualmente domiciliat în Timișoara V B-dul Cetății No. 5.

Părintele Gh. Ciuhandu roagă pe toți aceia, cari s'au abonat la lucrarea sa „Ep. S. Vulcan și Gher. Raț”, să binevoiască a trimite Tigografiei Diecezane Arad, abonamentul de Lei 500.
Lucrarea e tipărită de jumătate. Se cer cheltueli de tipar.

Nr. 3580/1935.

Circulară

către toți P. C. Protopopi și C. Preoți din Eparhia ort. rom. a Aradului.

Trimitem ./ pentru luare la cunoștință, pentru păstrare și strictă conformare, un exemplar din Statutele „Fondului ajutorului preoțesc”, — modificate și ridicate la valoare.

Pentru punerea în aplicare a acestor statute modificate, Consiliul eparhial deodată dă următoarele dispoziții:

1. Preotul, respective membrul căruia i-se fac regulat detragerile cotizațiilor lunare, nu trebuie să mai semneze Declarația parafată la sfârșitul statutelor, ci aceea o semnează numai dacă dorește să fie înscrisă și soția, între membrii.

2. De dreptul prevăzut în alinea 2-a din Art. 3 a statutelor, de a-și înscrie la fond și soția, — se pot bucura numai acei membrii, cari la data de 1 Iulie 1935, sunt în funcțiune.

Aceștia vor avea să deplinească și să semneze Declarația dela sfârșitul Statutelor și

semnată să o înainteze acestui Consiliu Eparhial, — pe calea P. C. Oficiu protopopesc, — cel mai târziu până la 31 Iulie 1935.

Declarațiile sosite după acest termen, nu se vor mai lua în considerare.

3. Toți aceia, — profesori, învățători-preoți, profesori de religie, — cari nu primesc salariile prin Consiliul eparhial, dar doresc să fie înscrși între membrii, — ei și soțiile lor, — vor avea să înainteze *Declarația* deplină și semnată, deasemenea *necondiționat până la 31 Iulie 1935.*

Aceasta cu atât mai vârtos, căci în Art. 7 lit. b., se prevăde pierderea calității de membru, dacă ar rămânea în restanță cu achitarea cotizațiilor lunare.

4. Preoții pensionari, — pentru cari participarea la fond este obligatorie, — nu vor mai semna *Declarație*, ci cotizațiile de fondare și lunare, — retroactiv cu începere dela 1 Ianuarie 1934, — se vor detrage în două rate egale din pensiunea lor, ce urmează a se plăti la 1 Iulie și 1 Octomvrie a. c.

5. Se enunță de nou principial, că nimeni nu se poate considera ca membru al fondului și deci nu-și poate forma nici un drept față de fond, până n'a achitat cotizația de fondare Lei 200, și cotizația de regie de Lei 50, măcar pe o lună.

6. În vederea punctului precedent, toți aceia, cari vor fi înscrși ca membrii noi (soții, profesori, etc.) prin aceasta sunt îndatorați, ca în cursul lunii August a. c., să achite suma de Lei 200 plus 50, în total 250 Lei.

Dela preoții cari primesc salariile prin — și dela Consiliul eparhial, suma de Lei 250, se va detrage din salariul, pe care-l vor primi mai întâi, după 1 August a. c.

De sine înțeles, că acestea prime cotizații, se pot achita și deodată cu semnarea *Declarației.*

7. Spre a se achita apoi, — pentru membrii acum înscrși, — și cotizațiile lunare, retroactiv, adecă câte 50 Lei, cu începere dela 1 Ianuarie 1934, — se vor face plătiri, respective detrageri consecutive, — lună de lună, — astfel, că se vor plăti câte Lei 50, cotizația lunară curentă și în plus Lei 50, cotizație retroactivă, deci în total Lei 100, până atunci, până când vor fi achitate și cotizațiile lunare, cu începere dela inactivarea fondului, — respective la preoții mai noi, — dela data intrării lor în serviciu.

8. P. C. Protopopi sunt făcuți atenți și răspunzători, că viză pe chitanță pentru suma de ajutor, — să o pună numai dacă au deplină convingere, că prezentatorul chitanței este îndreptățit la ridicarea sumei, respective că acela a suportat speșele de înmormântare (a se vedea Art. 6 din Statute).

9. Preoții hirotoniți după 1 Iulie 1935, la hirotonire vor prezenta Consiliului eparhial *Declarația*, dacă doresc să înscrie între membrii fondului și pe soție; iar preoții veniți din alte Eparhii, vor da asemenea *declarații*, la data introducerii lor, în serviciul din Eparhia Aradului.

Când comunicăm cele de mai sus, spre știre și strictă conformare, — considerând că unii din C. preoțime, la votarea Statutelor modificate, au rămas cu oarecare nedumerire, din motivul, că s'a enunțat ca obligator, a se plăti cotizațiile lunare pentru soții și retroactiv, adecă cu începere dela 1 Ianuarie 1934, — deci pentru aceștia, precum și pentru toți aceia, cari ar fi încă cu oarecare nedumerire, — mai finem să lămurim, că aceea îndatorire s'a făcut mai întâi în interesul fondului, care prin aceste achitări dobândește tot mai mare soliditate din punct de vedere material, dar aceea îndatorire s'a făcut chiar și în interesul C. preoțimii, pentru că datorința de a contribui la fond, cu cotizații lunare este de 25 ani (Art. 5 lit. b.); iar plățirea acestor cotizații este obligătoare, minimum pe 5 ani (a-linea 3 din Art. 6.), deci cu cât mai de grabă s'a început solvirea, cu atât mai încurând se ajung limitele fixate mai sus și deci cu atât mai degrabă se va ajunge îndreptățirea la favorul asigurat în alinea a 4-a din Art. 6., că adecă, la cazurile de moarte, pe lângă ajutorul de Lei 25.000, se vor mai da și cotizațiile lunare, plățite cu începere dela al 6-lea an.

Și dacă pe lângă acestea se mai ține seama și de favorul ce se dă, că adecă cotizațiile retroactive, se pot achita, în rate de câte Lei 50 lunar, — credem că este deplin motivat și lămurit, că atunci când s'a enunțat, ca să plătească cotizațiile lunare, — și pentru

membrii noi, — cu începere dela 1 Ianuarie 1934, aceștia s'a făcut numai în interesul binepriceput al C. preoțimi, de ori ce vârstă.

Exemplarul de statute, se va păstra, între actele P. C. Oficii protopopești și parohiale.

Arad din ședința Consiliului eparhial, — Secția administrativă bisericească, — ținută la 21 Mai 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Nr. 4191/1935.

Ordin Circular

tuturor Prea Cucernici Părinți Protopresbiteri și preoți din Eparhia ort. rom. a Aradului.

Consiliul nostru eparhial interesându-se la „Casa de Amortizare“ București de emiterea bonurilor de impozite, — cerute încă în luna Octombrie 1934, — în schimbul salariilor neachitate de către stat pe lunile Martie și Aprilie 1932; am fost informați, că cererile individuale ale preoțimei în chestiune, — înaintate de Consiliul nostru eparhial, — până la data de 1 Aprilie a. c. n'au fost rezolvate, din cauza aglomerației de cereri și a personalului redus dela Casa de Amortizare.

Totodată ni-s'a comunicat verbal, că în urma dispozițiilor art. 2 din Legea pentru lichidarea datoriilor arierate ale Statului, publică în Nr. 77 al Monitorului Oficial din 1 Apr. 1935: „Casa de Amortizare cu începerea dela 1 Aprilie 1935 nu va mai emite bonuri de impozite“. În schimb însă Casa de Amortizare poate face compensare. Dacă în urma compensării totuși ar mai rezulta o creanță față de Stat; această creanță se lichidează prin un nou împrumut intern. În consecință invităm pe Prea C. Părinți protopresbiteri și C. Părinți Preoți, cari au rstanțe de impozite către stat, județ și comună, până la data de 1 Aprilie 1934, să ceară compensarea acestor impozite cu salariile neachitate din anul 1932. Procedura e următoarea: C. Părinți vizați și interesați în chestiune, vor cere — fără amânare — certificat dela Percepția financiară, dela Primăria căreia aparțin, despre impozitele restante până la 1 Aprilie 1934, iar dela Consiliul eparhial vor cere alt certificat despre suma salariului neprimut dela stat în anul 1932. Menționăm că pe acestea certificate se va aplica, pe fiecare de către petiționar, timbre fiscale de Lei 14 plus 2 Lei timbru de aviație, cari timbre se vor trimite autorității care dă certificatul. Având preotul aceste două certificate, va înainta Ministerului Cultelor și Artelor o cerere timbrată cu timbru fiscal de 8 Lei plus 1 Leu aviație,

anexând certificatele amintite mai sus și cerând ca petiția să fie transpusă „Casei de Amortizare“ pentru verificare și ordonarea sumei de compensat. Deci cererea cu certificatele va înainta-o fiecare preot interesat, direct Ministerului Cultelor și Artelor și nu prin administrațiile financiare, ori prin consiliul eparhial.

Ceeace se comunică pentru orientare și acomodare.

Arad, la 10 Iunie 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.

Nr. 4003/1935.

Comunicat.

Ministerul Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 79751/9952 din 30 Mai a. c., în urma adresei Nr. 94695/1935 a Ministerului Agriculturii și Domeniilor, serviciul de protecție al plantelor, având în vedere că anul acesta este un an de cărăbuși și în vederea campaniei de luptă ce trebuie organizată pentru combaterea cărăbușilor, ne trimite Instrucțiunile pentru strângerea și distrugerea lor.

Aceste instrucțiuni cu privire la combaterea lor, în rezumat sunt următoarele:

Având în vedere că dușmanii cărăbușului (gălnușei) unele paseri, animale și chiar insecte, nu-l pot distruge cu totul, lupta contra lui trebuie organizată, pentruca să de-a rezultate bune.

Măsurile cele mai bune pentru a preîntîmpina și a combate cărăbușii, sunt următoarele:

a) *Intoarcerea miriștilor.* Imediat după secerere, viermii albi pe cari îi scoate plugul trebuie adunați și omorâți.

b) *Plante-capcane.* În culturile din pepiniere se seamănă între rânduri salată verde (lăptuci) care le place foarte mult, așa că viermii se trag spre ea și rămân acolo. Se caută apoi zilnic la rădăcina plantelor ofilite și viermii găsiți acolo se omorâ.

c) *Insectifuge.* În fiecare pas se face câte o groapă în pământ, adâncă de 25-30 cm.,

în care se toarnă petrol, apoi se astupă bine. Viermii fug de mirosul de petrol.

d) *Gaze asfixiante.* Vaporii de sulfură de carbon dau bune rezultate, fiind ușor de aplicat prin ajutorul unor „injectoare” (pompe). Trebuie lucrat însă cu mare băgare de seamă, fiind otrăvitoare și pentru om și luând ușor foc.

Benzina. Benzina încă poate fi întrebuințată ca sulfură de carbon, dar cu rezultate mai slabe.

e) *Adunarea gândacilor.* Mijlocul cel mai bun, mai practic și mai puțin costisitor pentru distrugerea gândacilor de cărăbuși, este culegerea lor cu ajutorul copiilor, sub conducerea învățătorilor și cu premii după numărul gândacilor culeși. Culegerea se face între orele 5-7 dimineața.

În cantități mai mici cărăbușii pot fi striviți sau opăriți. Culegerea lor trebuie făcută zilnic și tot timpul cât ține șborul lor (cam 30 de zile).

Ceeace aducem la cunoștința tututor Cucerșicilor Preoți, cu învitarea de a da tot concursul organelor competente.

Arad, 4 Iunie 1935.

*Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.*

No. 4084/1935.

Pentru orientarea Prea C. Părinți proto-presbiteri și C. Părinți preoți, comunicăm, că pe durata sedisvacanței scaunului episcopesc al Eparhiei noastre; avansuri de salar se vor acorda la cereri în scris, numai cu aprobarea din ședință a Consiliului nostru eparhial.

Arad, din ședința Consiliului eparhial ținută la 30 Mai 1935.

*Consiliul Eparhial ort. rom.
din Arad.*

Nr. 3538/1935.

Sfânta Episcopie ort. rom. din Oradea, cu adresa Nr. 1246/1935 ne aduce la cunoștință că preotul ELEMIR CALUGARU fost preot la parohia Ferice din Eparhia Oradea, prin sentința Nr. 7/1935 a Consistorului spiritual eparhial, pentru grave abateri dela disciplina și credința Bisericii noastre ortodoxe, a fost CATERISIT.

Ceeace prin aceasta comunicăm Prea C. protopopi și C. Preoți spre știre și conformare, cu observarea că numitul preot caterisit nu are voie să officieze în Eparhia Aradului nici un serviciu religios, nici ca asistent.

Arad, la 6 Iunie 1935.

*Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.*

Nr. 4196/1935.

Dorim să avem date precise despre soarta averilor bisericești în caz de trecerea credincioșilor dela un cult la altul, respectiv să cunoaștem jurisprudențele diferitelor instanțe judecătorești în procesele de această natură.

Onoratele oficii parohiale ne vor înalța în copie toate sentințele și deciziunile instanțelor judecătorești date în asemenea procese, ce aparțin Eparhiei Aradului.

Arad, la 15 Iunie 1935

*Consiliul Eparhial ort. rom.
Arad.*

Anunț

Bis. ort. rom. din Agriș vinde după bună-învoială trei clopote vechi în stare foarte bună în mărimea: 25, 85 și 150 Kgr.

Cumpărătorii se vor adresa subsemnatului.

*Pr. Romul Motorca.
preș.*

Publicație de licitație.

Consiliul Eparhial ortodox român publică licitație pentru darea în interpretă a lucrărilor de reparațiuni la edificiul Seminarului teologic ortodox român din Arad.

Devizul și condițiile de licitație se pot vedea la Consiliul Eparhial (Secția Economică) în zilele de lucru între orele 9—13.

Ofertele se vor face pe blanchetele ce se găsesc la Consiliul Eparhial și se vor înalța în plic sigilat, până în ziua de 6 Iulie 1935 ora 12. Odată cu oferta se va depune și o garanță de 10% din valoarea ei, în bani, sau valori garantate de Stat.

La licitație pot lua parte numai concurenți cari posedă brevet de maestru constructor.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial, ținută la 24 Mai 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Licitație minuendă.

Pe baza devizului, aprobat de Ven. Consiliu Eparhial, pentru acoperirea bisericii cu tînchea din Sîntea-Mică se publică licitație cu oferte deschise pe ziua de 23 Iunie ora 2 d. m. în stînta biserică din loc. Prețul de strigare este de 25.610 Lei.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial din loc. Spese de participare nu pot pretinde nimeni. Consiliul parohial își rezervă dreptul, a da lucrarea în care are mai mare încredere.

Consiliul parohial

LIBRĂRIA DIECEZANĂ

DEPOZIT DE CĂRȚI LITERARE ȘI ȘCOLARE.

MARE MAGAZIN ÎN RECVIZITE BISERICEȘTI.

STRADA EMINESCU N-RUL 18. ARAD BULEV. REG. MARIA N-RUL 12.

TELEFON NR. 266 □ Fondată prin fericitul Episcop Ioan Mețianu la anul 1879. □ TELEFON NR. 881.

CATALOG Nr. 49.

ORNATE: (odăjdii, vesminte bisericesti) cu toate aparținătoarele, anume: felon-svită, (fără stihar) epitrahil, brâu, mânecări și două aere, din brocat, mătase, catifea în orice culoare, dela Lei 5000 — în sus. La cerere trimitem mostre de materii.

Efectuăm și reparaturi.

PRAPORI: din damast, cu icoană dublă, pictată pe pânză în ulei, cu găitane și 3 clucuri, în mărime de 80/120 cm. cu prețul dela Lei 2500.— în sus. La cerere trimitem mostre de materii.

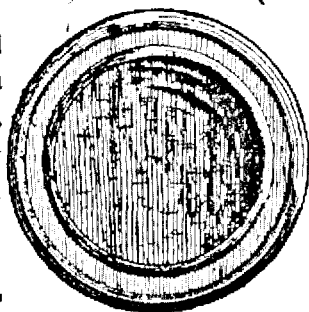
Prețurile de sus se înțeleg fără garnitura de metal și fără ruda praporelului. Garnitura de metal lustruit (cruce, două globuri, balanța și cului) costă Lei 1000.— iar ruda în vederea speșelor de transport, e consult să se facă acasă sau în vre-un orașel mai apropiat.

TAVĂ pentru anafora, din metal argintat, simple Lei 300.— iar din argint de China gravate, Cina cea de taină, Mântulorul ș. a. Lei 600.—

LIGHIAN (spălător cu cană), din argint de China. Prețul Lei 1500.—

CANDELABRU pentru 36 lumini, poleit verde cu bronz Lei 15000.—; pentru 16 lumini, de bronz aurit frumos, Lei 15000.—; pentru 24 lumini cu prisme și mărgelile de cristal Lei 30000.—; pentru 16 lumini decorat cu prisme și clopoțel de sticlă Lei 20000.—; pentru 18 lumini, din aramă cu prisme și mărgelile, 12000.—; pentru 6 lumini Lei 5000

CAP (vârf) de STEAG (lance) din aramă cizelată. Prețul dela Lei 400.— în sus.

BRĂNE PENTRU PREOȚI, din mătase molre în toate culorile: roșu-vișiniu și lila pentru archierei și cinul călugăresc superior; roșu pentru protoerei și preoți distinși; albastru pentru preoți, și negru pentru călugări în lățime de 5 cm. metru a Lei 250.—; în lățime de 12 cm. metru a Lei 500 iar din mătase a 220 Lei mtr. 13 cm. și 5 cm. Lei 120.

LITIER (priholebnită) din metal argintat Lei 2700.

LINGURIȚĂ pentru sfânta cumnecătură: din metal argintat Lei 140.— iar din bronz aurit Lei 400.

COPIE din metal lustruit, ori argintat Lei 140, iar din bronz aurit Lei 400.

CADELNIȚA din metal argintat Lei 1000.—; din argint de China 1200—3000 Lei.

CANĂ pentru încălzit apa, din zloak, sau aramă, Lei 80.

CĂLDARUȚĂ pentru aghiazmă, din aramă, Lei 400.— tot acelaș cu icoana Botezul Domnului, Iovierea, Nașterea și Înălțarea Domnului, pictate frumos și decorate cu imitații de pietrii scumpe Lei 2000.—, tot aceeaș din argint de China cu icoana Mântulorului și cu Botezul Domnului gravat Lei 1200.

POTIR din metal argintat, cu păharul aurit Lei 1000.—, din bronz aurit Lei 3000.—, din argint de China Lei 1500—2500.—, iar din argint aurit Lei 5000.

RIPIZI. Cruce, pentru riplzi, aurite frumos și ruda colorată dela Lei 600.— în sus. Feșnic pentru ministranți din lemn colorat frumos Lei 180.—

FEȘNIC înaintea altarului, din lemn trainic, pt. 1 lamină dela Lei 1000.— în sus, pt. 3 lumini, aurit

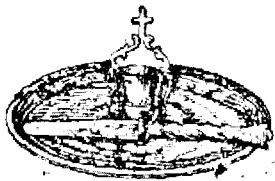

dela Lei 2000.— în sus, iar de metal argintat, pentru sf. masă 1 lumină Lei 400.— pt. 2 lumini Lei 600.— pt. 3 lumini Lei 800.

VASE pentru apă și vin, din sticlă, cu tavă, dela Lei 100 — iar din argint de China Lei 1800.

EPITAF: (Plaseniță, sau mormântul D-lui) cu icoană pictată pe pânză în oleu și încadrată în catifea, cu galon și 4 clucuri aur ilon. Prețul dela Lei 3000 în sus.

CRUCE 24 cm. Lei 400.— iar din argint de China 30 cm. Lei 1500—2000—2500.— în mărime de 40 cm. cu lemn sculptat Lei 4000—4500, iar din lemn 25 cm. Lei 120.

MIRUITOR cu cuțițaș, din metal argintat Lei 450.

CUȚITAȘ pentru miruit, separat Lei 120.

CUTIE PENTRU CUMINE-CĂTURA BOLNAVILOR, din

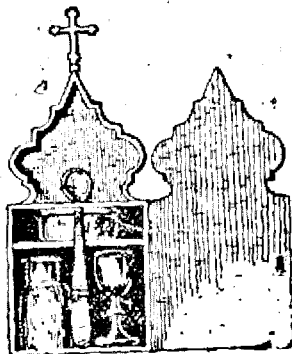
metal argintat, provăzută cu 2 cutioare, linguriță, potiraș și o cană pt. apă și vin dela Lei 1000 în sus.

CANDELE din argint de China, dela Lei 200 în sus.

CUTIE PENTRU SF. BOTEZ din metal argintat provăzută cu 2 cutii pentru mir și sf. oleu, 1 cutie pentru burete și foarfeci dela Lei 1200 în sus.

CUNUNI PENTRU MIRI din metal lustruit, părechea dela Lei 700.— în sus, căptușite cu catifea, dela Lei 1000 — în sus.

CHIVOT din lemn trainic, aurit frumos, în mărime de 85/120 cm. dela Lei 4500, iar format mai mic Lei 2800.

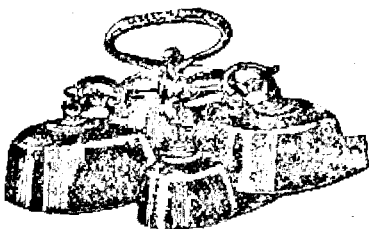
ANALAGION (tetrapod) masă pentru prăznicare, pentru litier, lucrate artistic dela Lei 700.— în sus.

ACOPERITOARE pentru analogion, stihare pentru ministranți, perdele ș. a. în diferite mărimi și execuții.

DISC ȘI STELUȚĂ din metal lustruit Lei 400, din bronz aurit Lei 1000.

STELUȚA ȘI DISC, cu pitlor, din metal, lustruit Lei 600.

CRUCE PENTRU MOLITVELNIC, din metal argintat Lei 200.

CLOPOȚEL din metal nichelat, cu un clopoțel Lei 100, cu 3 clopoțele Lei 350, cu 4 clopoțele Lei 600.

PRĂZNICARE pictate pe lemn în mărime 32/24 cm. dela Lei 250.—, cadre pentru prăz-

nicare cu sticlă dela Lei 200.— în sus, precum și -i coane pictate pe pânză, cu o față sau cu 2 fețe, pictate artistic în diferite mărimi, dela Lei 500.— în sus. Icoane argintate și înrămate dela Lei 300.

PRISTORNIC (sigil. pentru sfințele prescuri), d'n lemn de teiu, bucată a Lei 30.

BALDACHIN (cerime) din catifea roșie, decorat cu bouillon, cu 4 ruzi vopsite și 4 tălpi, (picloare) pt. ruzi, vopsite frumos Lei 10000.

Cărți rituale cu litere latine:

Apostolul, legat în pânză 600, sau piele 900 lei.

Octoih mare, legat în pânză 600 lei.

Evangelia, legat în pânză 600 lei, piele 900, catifea 2500—3500.

Evhologiu, (molitvelnic) legat în pânză 650 lei.

Penticostar, legată în pânză 500 lei.

Liturghier, legat în pânză 280—450 lei.

Triod, legat în pânză 800 lei.

Mineele, în 12 vol. pe 12 luni, legate în pânză 5500 lei, separat fiecare lună a 500 lei.

Octoih mic, legat 100 lei.

Ceaslov mic, legat 160 lei.

Acaftist, legat 100 lei.

Carte de Te-Deum, legat în pânză 80 lei.

Prohodul Domnului, ce se cântă în Sfânta și marea Vineri seara la priveghere 10—15 lei.

Proscomidier tablou 20 lei.

Noul testament, broșat 100 lei.

Cazania legată în pânză 350 lei.

Tipic bisericesc ed. Sf. Sinod legat 160 lei.

In atențiunea Onor. Domni conducători ai Oficiilor Parohiale.

Librăriei Diecezane Arad str. Eminescu No. 18 i-a reușit a se pune în legătură cu o fabrică de lumânări, ce ard fără să tacă fum sau să picure, astfel că este în situație a oferi pe un preț convenabil numai lumânări de cea mai bună calitate în orice dimensiune și cantitate:

Lumânări de ceară garantată albă	1 kilogramul Lei 320
Lumânări cu compoziție de 50% ceară albă garant.	„ Lei 250
Lumânări din ceară naturală de albine nealbă	Lei 200 „
Lumânări din ceară minerală albă	„ Lei 150